

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 82/13
Luxemburg, 4 iulie 2013

Hotărârea în cauza C-312/11
Comisia/Italia

Statele membre trebuie să oblige toți angajatorii să ia măsuri practice și eficiente în favoarea tuturor persoanelor cu handicap

Prin faptul că nu a instituit o astfel de obligație, Italia nu și-a îndeplinit obligațiile care decurg din dreptului Uniunii

Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap – aprobată în numele Uniunii Europene printr-o decizie a Consiliului UE¹ – are drept scop să promoveze, să protejeze și să garanteze că toate persoanele cu handicap se bucură de toate drepturile omului și libertățile fundamentale, precum și să promoveze respectul pentru demnitatea lor inerentă.

Directiva europeană privind egalitatea de tratament în ceea ce privește ocuparea forței de muncă² este bazată pe ideea că discriminarea pe motiv de handicap poate compromite realizarea obiectivelor tratatului, printre care se numără asigurarea unui nivel ridicat de ocupare a forței de muncă și de protecție socială, creșterea calității vieții, coeziunea economică și socială, solidaritatea și libera circulație a persoanelor. Directiva stabilește, așadar, un cadru general de combatere a acestui tip de discriminare în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, în vederea punerii în aplicare, în statele membre, a principiului egalității de tratament.

În scopul garantării egalității de tratament față de persoanele cu handicap, directiva prevede, printre altele, că angajatorul trebuie să ia măsurile corespunzătoare, în funcție de nevoi, într-o situație concretă, pentru a permite acestor persoane să aibă acces la un loc de muncă, să îl exercite sau să avanseze, sau să aibă acces la formare, cu condiția ca aceste măsuri să nu presupună o sarcină disproporționată. Această sarcină nu este disproporționată atunci când este compensată în mod suficient de măsuri statale în favoarea persoanelor cu handicap.

Dreptul italian cuprinde mai multe măsuri legislative privind asistența, integrarea socială și drepturile persoanelor cu handicap, precum și dreptul la muncă al acestora.

Comisia a introdus o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor la Curtea de Justiție, susținând că directiva a fost transpusă în Italia fără ca garanțiile și amenajările prevăzute în ceea ce privește tratamentul persoanelor cu handicap în domeniul ocupării forței de muncă să vizeze toate persoanele cu handicap, toți angajatorii și toate aspectele unui raport de muncă. Pe de altă parte, aplicarea legislației italiene ar depinde de adoptarea unor măsuri ulterioare de către autoritățile locale sau de încheierea unor convenții speciale între acestea din urmă și angajatori, neconferind astfel persoanelor cu handicap drepturi care ar putea fi direct invocate în justiție.

În hotărârea pronunțată astăzi, Curtea arată că, deși este adevărat că **noțiunea „handicap”** nu este definită direct în directivă, ea trebuie înțeleasă, în raport cu **Convenția ONU**, ca referindu-se la **o limitare, care rezultă în special din afecțiuni fizice, mentale sau psihice pe termen lung**, care, în interacțiune cu diferite bariere, poate împiedica participarea deplină și efectivă a persoanei la viața profesională în condiții de egalitate cu ceilalți lucrători.

¹ Decizia 2010/48/CE a Consiliului din 26 noiembrie 2009 (JO 2010, L 23, p. 35).

² Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă (JO L 303, p. 16, Ediție specială, 05/vol. 6, p. 7).

De asemenea, Convenția ONU cuprinde o definiție largă a „**adaptărilor rezonabile**”, înțelegând prin acestea adaptările care sunt necesare, într-un caz particular, pentru a garanta că persoana cu handicap are acces și poate exercita toate drepturile omului și libertățile fundamentale, în condiții egale cu ceilalți.

Pe de altă parte, Curtea a stabilit deja³ că această noțiune se referă la eliminarea barierelor care împiedică participarea deplină și efectivă la viața profesională a persoanelor cu handicap în condiții de egalitate cu ceilalți lucrători.

Prin urmare, statele membre trebuie să prevadă **obligăția angajatorilor de a lua măsuri eficiente și practice** (amenajarea localurilor, adaptarea echipamentelor, a ritmului de lucru sau a repartizării sarcinilor), ținând seama de fiecare situație individuală, pentru a permite oricărei persoane cu handicap să aibă acces la un loc de muncă, să îl exercite sau să avanseze, sau să aibă acces la o formare, fără a impune însă angajatorului o sarcină disproporționată.

Curtea subliniază că această **obligăție îi privește pe toți angajatorii**. Nu este suficient ca statele membre să adopte măsuri de stimulare și de ajutor, ci trebuie să impună tuturor angajatorilor obligația de a lua măsuri eficiente și practice, în funcție de nevoile fiecărei situații concrete.

Curtea examinează diferitele măsuri adoptate de Italia în vederea integrării profesionale a persoanelor cu handicap și ajunge la concluzia că legislația italiană, chiar privită în ansamblu lor, nu îi obligă pe toți angajatorii să ia măsuri eficiente și practice, în funcție de nevoile fiecărei situații concrete, în favoarea tuturor persoanelor cu handicap, care să privească diferitele aspecte ale încadrării în muncă și care să le permită acestor persoane să aibă acces la un loc de muncă, să îl exercite, să avanseze și să aibă acces la o formare.

În consecință, Italia nu și-a îndeplinit obligațiile.

MENȚIUNE: O acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, care este îndreptată împotriva unui stat membru care nu își respectă obligațiile care decurg din dreptul Uniunii, poate fi formulată de către Comisie sau de către un alt stat membru. În cazul în care Curtea de Justiție constată neîndeplinirea obligațiilor, statul membru în cauză trebuie să se conformeze de îndată hotărârii pronunțate.

În cazul în care consideră că statul membru nu s-a conformat hotărârii, Comisia poate introduce o nouă acțiune prin care să solicite aplicarea unor sancțiuni pecuniare. Cu toate acestea, în situația în care nu au fost comunicate Comisiei măsurile de transpunere a unei directive, Curtea poate aplica sancțiuni, la propunerea Comisiei, de la stadiul primei hotărâri.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

³ Hotărârea din 11 aprilie 2013, HK Danmark (cauzele conexate C-335/11 și C-337/11).